

ТЕРЕТ ДОКАЗИВАЊА ВИСИНЕ ШТЕТЕ

Када је тужени осуђен правноснажном кривичном пресудом за кривично дело којим је тужиоцу проузрокована штета, а износ штете је садржан у изреци правноснажне кривичне пресуде, тужилац није дужан да у парничном поступку доказује висину штете, већ је терет доказивања мањег износа штете на туженом.

Из образложења:

„Према утврђеном чињеничном стању, тужени је био законски заступник-директор ПТП „М“, које је са тужиоцем било у пословном односу. Правноснажном пресудом Трговинског суда у Суботици П 133/05 од 26.10.2005. године ПТП „М“ је обавезано да тужиоцу исплати износ од 924.000,00 динара са законском затезном каматом, као и трошкове поступка у износу од 71.680,00 динара, а пресудом истог суда П 594/04 од 11.07.2006. године износ од 3.098.933,20 динара са законском затезном каматом и трошкове поступка у износу од 248.502,84 динара. ПТП „М“ није тужиоцу исплатило досуђене износе, а решењем Трговинског суда у Суботици Ст 39/08 од 09.01.2009. године одређено је покретање стечаја над овим привредним друштвом.

Правноснажном пресудом Основног суда у Суботици К 2409/10 од 08.06.2015. године тужени је оглашен кривим што је у периоду од 20.02.2007. године до 09.01.2009. године као одговорно лице-директор ПТП „М“, у намери да ово друштво избегне плаћање обавезе због неизмирених дуговања према тужиоцу проузроковао стечај привредног друштва умањењем имовине друштва на тај начин што је део имовине прикрио, део имовине привидно продао, а један део бесплатно уступио, све након доношења претходно наведених пресуда Трговинског суда у Суботици, на који начин је умањио имовину друштва ПТП „М“ и створио услове за покретање стечајног поступка због непрекидне блокаде рачуна, а због чега је поменути решењем Трговинског суда одређено покретање стечаја над овим друштвом, услед чега је дошло до избегавања плаћања обавезе привредног друштва према повериоцу, овде тужиоцу у висини од 3.300.863,56 динара, на који начин је тужени извршио кривично дело проузроковање лажног стечаја из члана 236. став 1. тачка 1. Кривичног закона.

Имајући у виду утврђено чињенично стање правилно је другостепени суд применио материјално право и обавезао туженог да тужиоцу накнади тражени износ штете, коју је тужилац претрпео због радњи туженог у којима су се стекли елементи кривичног дела проузроковање лажног стечаја из члана 236. став 1. тачка 1. Кривичног закона, а због чега је тужени оглашен кривим правноснажном пресудом Основног суда у Суботици К 2409/10 од 08.06.2015. године. Суд је у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности учиниоца везан за правноснажну пресуду кривичног суда, којом се оптужени оглашава кривим, у смислу члана 13. ЗПП, а одговорност туженог се заснива на кривици, у смислу чл. 154. и 158. Закона о облигационим односима.

Такође, правилно је другостепени суд утврдио висину штете у износу од 3.300.863,56 динара, с обзиром да овај износ представља дуг према тужиоцу који је привредно друштво, чији је тужени био законски заступник, избегло да плати тужиоцу, као повериоцу, а овај износ је садржан и у изреци правноснажне кривичне пресуде, због чега тужилац није дужан да доказује висину штете.

Чланом 228. ЗПП прописано је да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника, у складу са овим законом. Чланом 231. истог закона прописано је да ако суд на основу изведених доказа (члан 8) не може са сигурношћу да утврди неку

чињеницу, о постојању чињенице примениће правила о терету доказивања. Странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, ако законом није другачије прописано. Странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије одређено.

У конкретном случају, терет доказивања висине штете је на туженом, који у поступку није доказао да тужиоцу дугује мањи износ штете од оног који је тужилац тужбеним захтевом тражио, а све у смислу наведених законских одредби.

Супротно наводима ревизије, у току кривичног поступка је утврђено не само за који износ је умањења имовина предузећа, већ и за који износ је дошло до избегавања плаћања обавезе ПТП „М“ према повериоцу, овде тужиоцу, а за тај износ је умањена имовина тужиоца, што представља висину материјалне штете, како је правилно оценио другостепени суд. Тужени је својим преварним радњама, на начин који је утврђен у кривичном поступку и наведен у изреци кривичне пресуде, у имовини тужиоца проузроковао штетну последицу, умањење имовине, штета у имовини тужиоца је последица предузетих радњи туженог које имају карактер злоупотребе, што је доказано у кривичном поступку, па овако поступање туженог има и обележја института злоупотребе правног лица из члана 15. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ број 125/04), који је важио у време извршења поменутог кривичног дела туженог.

Тужени у ревизијском поступку није успео, због чега нема право на трошкове ревизијског поступка које је тражио и определио, а на основу члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Због свега наведеног одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 3489/2019 од 17.6.2020. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 7.12.2021. године)